

NODOKĻI

PVN atnesīs 27 milj. eiro

No šodienas dzīvojamo māju pārvaldīšanas pakalpojumi tiek aplikti ar pievienotās vērtības nodokļa 21% likmi, savukārt graudaugu tirdzniecībā jāpiemēro reversais PVN.

5. lpp. →

PVN atnesis 27 milj. eiro

No šodienas dzīvojamo māju pārvaldīšanas pakalpojumi tiek aplikti ar PVN 21% likmi, savukārt graudaugu tirdzniecībā jāpiemēro reversais PVN

To paredz Pievienotās vērtības nodokļa likuma normas. Pēc sākotnējam aplēsem, izmaiņas valsts maku papildinās par nedaudz vairāk kā 27 milj. eiro.

Iztīris graudaudzētājus

No šodienas PVN apgrieztā maksāšanas kārtība jāpiemēro tādu graudaugu un tehnisko kultūru kā kviešu, rudzu, miežu, auzu, kukurūzas, griķu, tritikāles, sojas pupu, linsēklu, rapšu vai rīpu sēklu, kā arī šo preču maisījumu un sēklu piegādei. Pašlaik šāda kārtība Latvijā pastāv darījumos ar kokmateriāliem, metāllūžņiem, kā arī būvniecības pakalpojumiem. Šogad 1. aprīlī šāda kārtība stājas spēkā arī uz mobilu telefonu, planšetdatoru, klēpdatoru un integrālās shēmas ierīču piegādēm Latvijā. Savukārt parastā PVN maksāšanas kārtībā pircējs pārdevējam samaksā gan preces cenu, gan atbilstošu PVN, bet pārdevējs veic norēķinus ar valsts budžetu. DB jau rakstījis, ka pēc Finanšu ministrijas informācijas, šogad reversais PVN graudiem papildus varētu dot ap 2,3 milj. eiro, bet nākamgad – pat 5,1 milj. eiro.

«PVN pārmaxa šajā nozarē turpmāk būs atmaksājama, ja pārmaxas summa par taksācijas periodu pārsniedz 1500 eiro un izveidosies, veicot darījumus ar graudiem, kuriem ir piemērojama PVN apgrieztā maksāšanas kārtība,» skaidro zvērinātu advokātu biroja *Sorainen* partneris Jānis Taukačs. Viņš atgādina, ka par PVN summu nenotiek norēķins naudā, bet par aprēķināšanu un uzrādīšanu PVN deklarācijā ir atbildīgs preces pircējs, kuram ir arī tiesības atskaitīt aprēķināto PVN kā priekšnodokli proporcionāli apliekamo darījumu īpatsvaram. DB aptaujātie lauksaimnieki šo lēmumu vērtēja pozitīvi. Arī Zemnieku saeimas valdes priekšsēdētājs Juris Lazdiņš DB jau iepriekš aicināja paplašināt reversā PVN izmantošanu darījumiem ar svaigu gaļu.

PVN plaisa: 34%

Valsts iniciatīvu ieviest arvien plašāku apgrieztu PVN maksāšanu J. Taukačs apsvēic, jo tas novērs iespējamās krāpšanās ar šīm precēm un veicina godīgu konkurenci. Tomēr, viņaprāt, vēl ļoti daudz var darīt PVN izkrāpšanas apkarošanā, vajadzētu tiekties paplašināt reverso PVN sistēmu arī uz citām nozarēm. Nodokļu ekspertu ieviešanu teju kā Eiropas Savienības (ES) finanšu ministru sanāksmē Čehijas panāktais, izdarot spiedienu par vispārējās vietējās reversās PVN sistēmas pilotprojekta ieviešanu. «Saska-

nā ar jaunākajiem (2015. gads) Eiropas Komisijas pētījumiem 2013. gadā PVN plaisa Latvijā bija 34%, bet ES valstīs tā ir vidēji 16%. Par Latviju vēl sliktāks šis rādītājs bija tikai Lietuvā, Rumānijā un Slovākijā. Lai cīnītos ar PVN izkrāpšanu, ES dalībvalstīs pastāv iespēja ieviest apgrieztās PVN maksāšanas režīmu tajās nozarēs, kuras uzskatāmas par augstākā riska nozarēm un ir uzskaitītas Padomes direktīvā,» uzsvēr J. Taukačs.

PVN mājas pārvaldīšanai

Savukārt daudzdzīvokļu māju iedzīvotājus un arī apsaimniekotājus vairāk biedē tieši PVN 21% likmes piemērošana dzīvojamās mājas pārvaldīšanas pakalpojumiem, kā arī dzīvokļu īpašnieku kooperatīvo sabiedrību sniegtajiem dzīvojamo māju uzturēšanas un pārvaldīšanas pakalpojumiem to biedriem. «PVN 21% likmes ieviešana namu pārvaldīšanai pamato-ta ar līdzšinejo pretrunu ar ES PVN direktīvu un Eiropas Komisijas draudiem uzsākt pārka-puma procedūru pret Latviju, jo līdz šim Latvijā to neaplika ar PVN,» skaidro J. Taukačs.

Viņš atgādina, ka valsts no šī PVN plāno iekasēt vairāk nekā 22 milj. eiro gadā. «Tas gan nenozīmē, ka šie pakalpojumi automātiski sadārdzināsies par 21%, jo namu apsaimniekotāji tagad par saviem pirkumiem varēs atgūt lielāku priekšnodokļa daļu nekā līdz šim, jo šādu neapliekamā darījumu nodrošināšanai samaksāto PVN tie nedrīkstēja atskaitīt un tas bija jāiekļauj pašizmaksā,» skaidro J. Taukačs. Viņš brīdina, ka PVN likuma normu piemērošanas noteikumi skaidro, kuriem dzīvojamās mājas pārvaldīšanas līgumā iekļautajiem iedzīvotāju ikmēneš maksājumiem bija, bet vairs nebūs piemērojams atbrīvojums no PVN: mājas iekšējo ūdensvadu un kanalizācijas sistēmu uzturēšana un tehniskā apkalpošana, mājas iekšējo apkures un karstā ūdens siltuma sistēmu uzturēšana un tehniskā apkalpošana, elektroapgādes sistēmas tehniskā apkope, atkritumu vada apkope, ventilācijas šahtu un dūmvadu tīrīšana, mājas gāzesapgādes iekšējās sistēmas uzturēšana un tehniskā apkope.

Savukārt PVN jau bija un arī turpmāk būs jāpiemēro iedzīvotāju maksājumiem par pakalpojumiem (tostarp par dzīvojamās mājas remontu), kas nav iekļauti dzīvojamās mājas pārvaldīšanas līgumā un netiek segti no ikmēneša maksājumiem par dzīvojamās mājas pārvaldīšanu, kā arī par mākslinieku darbnīcu un neapdzīvojamo telpu pārvaldīšanas pakalpojumiem. Vairāki aptaujātie eku apsaimniekotāju pārstāvji DB pauda bažas par to piemērošanu, taču cer, ka viss dažu mēnešu laikā būs skaidrs. J. Taukačs paredz, ka šī jaunā kārtība tomēr radīs virkni neskaidribu, tai skaitā par tīr nodalīšanu no pārvaldīšanas, komersantu izvēli starp proporcijas vai dalītās uzskaites piemērošanu priekšnodokļa atskaitīšanas vajadzībām utt.

Māris Ķirsons